2

HENRICI BODINI
JURISCONSULTI HALLENSIS CELEBERRIMI,

DISQUISITIO JURIDICA
DE

PHILANTHROPO,

Vom

Mäckler-Gelde.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
EX OFFICINA HENDELIANA,
MDCCXXXXVIII.

4)

CONTENTA HUJUS DISQVISITIONIS.

CAPUT I.
DE DEFINITIONE TAM NOMINALI QUAM REALI, ET DIVISIONE.

Definitio Philanthropi nominalis, Thes. I. *Philanthropi acceptio* Thes. II. *Ejus varia nomina vicaria.* Thes. III. *Definitio Philantrhopi realis; alia definitio* Thes. IV. *Ejus divisio prima a diverso objecto; secunda divisio a forma accidentali.* Thes. V.

CAPUT II.
DE CAUSIS PHILANTHROPUM CONSTITUENTIBUS.

Causa efficiens remota Philanthropi. Thes. I. *Causa efficiens propinqua Philanthropi.* Th. II. *Conciliantes qui & quomodo vocentur.* Th. III *Proxenetæ descriptio; eorum varium genus.* Th. IV. *Qui Proxenetæ esse possunt. Qui prohibentur.* Th. V. *Proxeneta in uno negotio potest esse unus, possunt quoque esse plures.* Th. VI. *Causa sine qua non constituendi philanthropum quis?* Th. VII.

CAPUT III.
DE OBJECTO PHILANTHROPI.

Objectum seu materia philanthropi sunt vel res ubi consideranda venit 1) rerum qualitas. Th. I. *2) Quantitas. Quæ & qualis in sponsalibus. Quid si quantitas neque lege neque conventione fuerit determinata?* Th. II. *Vel facta quæ esse debent 1) possibilia, 2) honesta, 3) propria non aliena. Limitatio* Th. III. *Ad objectum philanthropi omnia negotia referri possunt.* Th. IV. *An in sponsalibus philanthropum constitui queat? Ratio dubitandi. Ratio decidendi. Præjudicium Dn. Scab. Lipsiens.* Th. V. *In quibusdam negotiis Philanthropi nomine exigi quid vix potest.* Th. VI.

CAPUT IV.
DE FORMA.

Forma Philanthropi generica. Thes. I. *Specifica quæ differt 1) a mercede, 2) donatione, 3) ab honorariis Advocatorum &c.* Th. II. *Aliquando proxeneticum, licet de eo non sit conventum exigi potest.* Th. III. *Forma Philanthropi accidentalis: Quomodo constituatur.* Th. IV.

CAPUT V.
DE FINE ET EFFECTU.

Finis Philanthropi est diversi generis alius enim exerit se in contrahentibus alius in Proxenetis. Thes. I. *Effectus Philanthropi diversus, alius promissi,* Th. II. *An promittens Philanthropum obligetur tertio, licet proxeneta fines mandati excesserit? Et respondetur affirmative, addita insimul ratione:* Th. III. *Proxenetæ regulariter non obstringuntur. Nec nuptiarum conciliatores obligantur, licet virginem, divitem,*

vitem, formosam &c. falso laudaverint, Th. IV. *Obstringuntur tamen proxenetæ, ex dolo malo, & lata culpa. Si plures proxenetæ in contrahendo negotio dolose egerint, quis conveniendus?* Thes. V. *Ut & ex negotiis illicitis.* Thes. VI. *Quæstio, num proxenetæ in negotiis a se componendis testes idonei esse possint? In licitis distinguitur, subdistinguitur. Limitatur primo, secundo, tertio. In illicitis regulariter repelluntur. Limitatur primo, secundo, tertio.* Thes. VII. *An obligetur tertius? & quando?* Th. VIII. *Actio soluti. Quid si proxeneta sit filius familias?* Th. IX. *Actio ex proxeneticis competens est varii generis. Actio mandati.* Th. X. *Quid si proxeneta, accepto jamjam philanthropo negotium peragere non valeat, qualis actio competit committenti? Resp. Actio personalis seu condictio causa data &c.* Thes. XI. *Actio de dolo. Quando instituenda?* Th. XII. *Quid si cum effectu versatus fuerit proxeneta, qualis actio ipsi datur? Respond. distinguendo. Actionis pro consequendo philanthropo definitio,* Th. XIII. *Secuta philanthropi traditione, proxeneta dominium acquirit. Quid vero si tertius philanthropum possideat? Definitio Rei vindicationis. Definitio Publicianæ in rem actionis. An m. f. superveniens impediat publicianam actionem.* Thes. XIV. *Quid porro ad effectum pertinet? Pœna in Simonia quotuplicis generis.* Th. XV.

CAPUT VI.
DE CONTRARIIS ET AFFINIBUS.

Philanthropi contraria. Quæstio quando philanthropum cesset? Distinguitur. Thes. I. *Ejus affinia. An merces in locatione hic pro affini philanthropi possit considerari?*

Caput I.
De Definitione tam nominali quam reali, & divisione.

Thes. I.

E Philanthropo acturi, merito ad exemplum JCtorum *in l.1 ff. de Just. & jur. & l.1 §.1 ff. de pact.* de definitione nominali quædam sunt præmittenda, certa ratione persuasi, quod talia plerumque rei naturam exhibeant ac demonstrent, *arg l.180. §.1. l.99. §.2. ff. de verb. signif.* Jacob Cujac. *lib. XI. observ. Cap.18.* Derivatur autem vox Philanthropi e græca voce φίλος, amicus, & ἄνθρωπος homo, ut quasi conciliator hominum dicatur. Neque existimandum, vocem Philanthropi, esse scriptam per synæresin pro Philanthropii, quandoquidem recto casu Philanthropon Græci dixerunt, ut in Glossa legimus; Salialium sive Salarium; στρατιωτικὸν φιλάνθρωπον.

Th. II. Accipitur Philanthropum *vel generaliter* pro omni eo, quod quis pro mediatione exhibet, *vel specialiter* quod proprio nomine in emtionibus, venditionibus, aliisque commerciis vel sponsalibus, adhibetur. *l. 2. & f. ff. de proxenet: l. f. C. de sponsal. & proxenet.* Jacob Cujacius *lib. XI. observat. cap.18.*

Th. III. Habet autem Philanthropi vocula varia adhuc nomina vicaria, vocatur enim 1.) Philantropum *in l. 2. ff. de proxenet.* ubi Eckoldt. *§.1.* 2) Proxeneticum, a græco verbo προξενέω, quod latinis est concilio, Wesenb. *in*

para-

paratit. ff. de proxenet. n. 2. Eckoldt. *ad dict. tit. ff. de proxenet. §. 1.* 3) Præmium 4) Honorarium *l. 3. ff. de proxenet.* 5) Interpretitium quod est παράλληλον ut interpondium, 6) æs pararium Cujac. *dict. loc.* Just. Meier *in Colleg. Jur. Argent. tit. ff. de proxenet. thes. 3. n. 4. p. m. 891.* nobis germanis dicitur Mäckler-Geld, Verehrung, Discretion, vulgo Koppel-Peltz.

Th. IV. Præmissa definitione nominali, ex mente JCti Celsi *in l. 17. ff. de LL.* ad realem nunc transitum facimus. Describimus autem Philanthropum, quod sit res aliqua, quæ in componendis negotiis præmii loco interpretibus & parariis debetur. Jacob. Cujac *Lib. XI. observat. cap. 18.* vel: Est remuneratio quædam operulæ, in aliquo negotio conciliando adhibitæ *l. f. ff. de proxenet:* dum quidam operam suam impendunt in quærendis & faciendis aliorum nominibus. Just. Meier *in C J. A. tit. ff. de proxenet. thes. 1.*

Th. V. Dividitur 1) a diverso objecto varie. Est enim Philanthropum vel commerciorum, quod in componendis commerciis, conciliatoribus debetur, *l. 3. de proxenet.* vel sponsaliorum, quod mediatoribus sponsaliorum penditur, *l. f. C. de sponsal. & proxenet.* vel Reconciliationis, si quid in conciliandis hominibus pro opera utiliter datur. *d. l. 3.* vel Assessorum, Wesenb. *in paratit. ff. de Assessor.* Præterea quod sit vel certi, si certum debetur, vel incerti, si incertum fuit promissum. *pr. J. de verb. obligat.* Porro dividitur Philanthropum a forma accidentali in proxeneticum purum, quod sub certo eventu & conditione, nec non die promittitur *arg. §. 3. 4. 5. J. de V. O.*

CAP.

Caput II.

De Causis Philanthropum constituentibus.

Thes. I.

Causa efficiens hujus Philanthropi est vel remota vel proxima. Illa est Jus ipsum, quod de Philanthropo disponit, quo referri potest tam jus Gent. cum Philanthropum versetur circa mercaturas & matrimonia, hinc haud male ad Jus Gent. trahitur, *arg. §. 2. J. de Jur. Nat. Gent. & Civ.* & ex eo fonte originem accipit, ut ex nuptiis Isaaci & Rebeccæ apparet *Genes. 24. Selden. de J. N. G. & C lib. 5.* Cypræus *de Sponsal. cap. 9. §. 14. n. 1.* quam Jus Civile. Præcipue autem occurrit de hac materia *in l. 2. ff. de proxenet.* ibi: *Si aliquid philanthropi nomine acceperit*, & *in l. f. C. de sponsal. & proxenet.* ibi: *non ultra vicesimam partem dotis & ante nuptias donationis exigat.* Auctoritatem qui desiderat, potest evolvere acutum accuratumque JCtum Jacobum Cujacium *lib. XI. observ. cap. 18.* & Just. Meierum *ad tit. ff. de proxenet:* Antonium Perez. & Brunnem. *ad tit. C. de sponsal. & proxenet.* Brunnem. Wesenbec. Hahn. *ad tit. ff. de proxenet. jung.* Card. Tusch. *in observ. practic. verb. proxeneta* Benevenut. Straccham *Tract. de proxenet.* ubi plura de hac materia legi possunt.

Th. II. Sequitur in ordine causa efficiens propinqua, quæ ipsum philanthropum constituit, & pro diversitate negotii potest esse vel unus, vel duo, qui in philanthropo intercedunt. Just. Meier. *d. l. de proxenet. thes. 6. in fin.* occurrunt autem hocloco non solum concilians, sed & ille, cujus negotium geritur. Illi vero recte Philanthropum constituunt, qui contrahere possunt, nec natura arcentur,

centur, uti infantes, *l. 1. §. 13. ff. de O. & A. §. 9 J. de inutil. ſtipulat.* furioſi & mente capti *l. 2. §. 4. ff. de jur. Codicill. l. 5. l. 40. ff. de Reg. Jur.* nec lege excluduntur, uti ſunt minores 25. annis *l. 3 ff. de in integr. reſtit.* ſimiliter ſervi, qui ex conventione civiliter haud obligantur *l. 22 ff. de R. J. l. 12. §. 1. de pact. l. 14. ff. de obl. & act.* Lauterb. *ad tit ff. de pact. verſ. celebrant. in fin.* Et quamvis fœmina de jure civili omnem contractum peragere, & ſic etiam Philanthropum promittere poſſit, jure tamen Saxon. fœminis vix hoc conceditur, niſi curatorem ad Litem in ſimul adhibeant Landrecht *lib. 1. art. 46.* Chur-Sächſ. Proceß-Ordn. *tit. 8.* Carpzov. *P. 2. Conſtit. 15. Def. 1. & in Tract. de ſingul. fœm. Jur. Decad. 3.*

Th. III. Ab altera parte qui aliorum negotiis interveniunt, tanquam conciliantes vel conciliatores, Proxenetæ vocantur, *tot. tit. d. Proxen.* ibique Dd. Talis appellatur alias Mediator *Nov. 90 cap. 8. Nov 123. cap. 2. §. 1.* Pararius, Senec. *d. benef. c. 2. & c. 22. lib. 3.* Jacob. Cujac. *Lib. XI. obſervat. cap. 18.* Interpres, *l. 3 ff. de proxenet. l. 1 §. f ff. de Verb. Oblig.* Interventor & Conciliator *l. f. Cod. de ſponſal.* Internuncius, Cypræus *d. l.* Amicus *l. 21. ff. de uſur.* Cenſorius Meier, *a. c.* quandoque & in ſexu ſequiori Proxenetria occurrit, quod conciliatricem ſignificat, Meier. *cit. loc.* ut & Promneſtria, Benevenut. Stracch. *de proxenet. P. 1. num. 19.*

Th. IV. Deſcribitur autem Proxeneta, quod ſit Mediator, qui in negotiis honeſtis & licitis conciliandis, duobus vel pluribus miniſterium, vel cum, vel ſine honorario accommodat, & operula ſua defungitur *l. 2. & 3 ff. de proxenet.* Stracch. *de proxenet. P. 1. n. 2 in fin.* Sunt autem varii generis proxenetæ, aut enim ſunt gratuiti, qui gratis

operam præstant, Meier. *ad tit. ff. de proxenet. th. 5. num. 1.* quo etiam referendus casus in *l. 10. §. 7 ff. mand. it. §. 1. Inst. de emt. vend. cum simil.* & nostræ materiæ vix accommodantur, vel non gratuiti, quibus Philanthropum promissum est, *d. l. 2.* vid. Straccha *de proxenet. P. 1. n. 26.* Meyer *d. l. th. 3.* qui proprie proxenetæ vocantur; Et hi rursus sunt vel publici, qui a Magistratu sunt approbati, alboque publico inserti, qui insimul juramentum præstiterunt, & ex fide negotia gesturos esse promittunt. Straach. *in Tr. de proxenet. P. 2. num. 9. P. 4. num. 33.* vel privati, qui non ita constituuntur, sed sponte officium susceperunt. Meier. *d. l. thes. 5.*

Th. V. Possunt autem omnes esse proxenetæ, qui ministerium & operas in perficiendis negotiis præstare possunt, & regulariter nemo ab hoc officio arcetur, cum sit ex genere permissorum. Just. Meier. *in Colleg. Jur. Argent. de proxenet. thes. 7.* nisi natura vel lex sit impedimento. Natura arcentur, qui non habent consensum, de quibus supra ad *th. 2. cap. 2.* diximus, Lege excluduntur, vel ob dignitatem, uti Nobiles, *arg. l. 3. Cod. de commerc.* Palatini, *arg. l. un. C. de rescind. vendit.* Præsides Provinciæ *l. un. de contrar. Judic. tutel. l. 33. ff. de reb. credit.* vel ob militiam, ne avocentur ab eadem aliis negotiis sese immiscendo, *arg. l. 31. C. de locat. & l. un. C. negotiator. ne milit.* Hi enim omnes Philanthropum accipere, & officium Proxenetarum sustinere vix poterunt, quoniam illud admodum vile videtur, quod tamen quoad priores limitatur, si velint conciliatores & mediatores nuptiarum & Assessuræ esse *l. 3. ff. de proxenet* non enim his sordidum aliquid aut vilis opera subest, in reliquis vero si certus aliquis numerus proxenetarum in aliqua Republ. reperiatur, uti sæpe contingit in Empo-

Emporiis celebrioribus, alii omnes ab hoc negotio arcentur Straccha *de proxenet. P. 1. n. 9.*

Th. VI. Possunt autem in uno negotio adhiberi non solum unus, sed etiam plures, cum nihil impediat, quo minus tales quærantur, propter negotii gravitatem, vel utilitatem, Meier. *ad tit. ff. de proxenet. th. 7.* Sed quid de iis, quibus propria bonorum administratio non competit e. gr. pupilli? Hos tamen admittendos esse existimo, si vero imperite in negotio versati fuerint, sibi imputare debent, qui eos adhibuerunt. *arg. l. 1. §. 1. ff. si mens. fals. mod. dixer.*

Th. VII. Causam sine qua non, seu προκαταρκτικὴν præbent illi, qui occasionem philanthropum constituendi dederunt, licet non ipsi principaliter cum proxenetis contraxerint, quales sunt reliqui, quorum negotium conciliandum tractatur. v. gr. in matrimonialibus sponsa, quam aliquis desiderat in connubium, & ob id philanthropi nomine Parario quid promittit. *arg. l. 2 ff. de proxenet. l. f. C. de sponsal.*

Caput III.
De Objecto Philanthropi.

Thes. I.

Consideratis causis, nunc de Objecto circa quod versetur illud, admonendi sumus, & sunt vel res, vel facta, quæ philanthropi nomine proxenetis deberi possunt. Circa res consideranda venit illarum qualitas & quantitas; ratione qualitatis, requiritur, ut sint in commercio, arg. *l. 83 §. 5. ff de verb. oblig.* & in rerum natura *§. 1. J. de inutil. stipulat.* Excluduntur ergo res, quæ commercio exemtæ,

nec existunt, *arg. l. 34. §. 1. ff. de contrah. empt.* nam licet ejusmodi res de facto promittatur, tamen inutilis erit promissio. *d. §. 1. J. de inutil. stipulat.* Interim res, quæ licet non extent, sed tamen certe sperantur, uti sunt fructus nascituri, omnino promitti possunt. *arg. l. 83 § 5 ff. de verb. oblig.* Joh. Schneidewin. *ad dict. tit. Instit. de inut. stipul. in rubr. n. 4.* Illud tamen parum refert, an res sint corporales, an incorporales, mobiles, an immobiles, *arg. princ. Instit. de inut. stipul. §. 1. Inst. de usufr.* neque simpliciter excipimus res alienas, eæ enim in philanthropum datæ, si evictæ fuerint, is qui dedit, ad evictionem præstandam tenetur. Quemadmodum enim evictio præstanda venit in donatione remuneratoria *arg. l. 34. §. 1. l. 27. ff. de donat.* Carpzov. *Part. 2. Const. 34. Def. 24.* ita & in nostra materia ejus ratio erit habenda, quia philanthropum non exhibetur ex mera liberalitate, sed potius remunerandi ergo, vid. *l. 62. ff. de ædilit. edict. l. 18. §. f. ff. de donat.* Geo. Franzk. *ad tit. ff. de evict. n. 50. seqq.*

Th. II. Quantitatem philanthropi quod attinet, certa & determinata non est, sed in arbitrio paciscentium sæpe consistit, quod tamen limitatur in præmiis eorum, quæ pro sponsalibus sunt promissæ, ubi ultra vicesimam dotis vel donationis propter nuptias partem pararius sibi stipulari nequit, & si de facto fiat, non procedit, licet minus accipere valeat, *l. f. C. de sponsol. & proxenet.* Itaque si fuerit dos 200. librarum auri, 10. similiter si 300, 15. præmii loco proxeneta sibi cavere poterit, ad hoc, ut actionem proinde movere queat; at si plus ille acceperit, id cogitur restituere per condictionem indebiti, quæ heredi & contra hæredem competit, & insimul luit pœnam 10. librarum auri, *d. l. f.* Anton. Perez. *ad d. tit. C. de sponsol. & proxonet.*

xonet. n. 20. Cæterum si neque lege neque conventione philanthropi quantitas fuerit determinata, eadem determinanda est a judice, pro modo negotii & proxenetarum qualitate, eorumque facundia, *arg. l. 1. §. 10. ff. de extraord. cognit.* si vero partes de eo quidem convenerint, sed supra modum philanthropum sit constitutum, illud boni viri arbitrio debet taxari & moderari Dn. Joh. Brunnem. *ad l. 2. ff. de proxenet.*

Th. III. Supra in *Thes. I.* hujus *cap. 3.* dictum, quod non solum res, sed etiam facta philanthropi nomine veniant; de rebus hactenus, de factis adhuc dicendum restat, de quibus constat, quod esse debeant (1) possibilia, impossibilium enim sicuti nulla obligatio, *l. 182. l. 185 ff. de R. J.* ita nec eorum est valida promissio. *l. 31. ff. de O. & A.* (2) Honesta, quæ enim bonis moribus adversantur, eorum promissio interdicta est. *l. 15. ff. de condit. instit. §. 23. J. de inut. stipulat. l. 35. §. 1. l. 61. ff. de V. O.* (3) Sint facta propria, non alterius, *§. 3. J. de inutil. stipulat.* de se enim quemque promittere oportet, *l. 83. pr. ff. de V. O.* & obligationes, nisi ex propria persona initium habeant, inanem actum producunt, *l. 11. ff. de O. & A.* in tantum, ut neque ipse promittens, neque alius inde obligetur. *d. §. 3.* Non ipse, quia nihil promísit, voluntas enim est radix & substantia actuum moralium, sine qua nulla eorum est subsistentia. Vinn. *ad d. §. 3.* Non alius, quia nemo potest alterius conditionem sua promissione facere deteriorem, *arg. l. 3. C. ne ux. pro marit. & tot. tit. C. ne fil. pro patr.* quod tamen limitatur, si promissio facti alieni proprium simul factum implicet, v. g. si dicat sponsor, se effecturum esse, ut alius faciat, quo ipso omnino tenetur, *d. §. 3. J de inut stipul.* quo tamen casu ex communi Dd. calculo liberatur ille, si omnem

diligentiam adhibuerit, quamvis nihil profecerit. Vinn. *ad d §.3. n.2.* nisi simul dixerit, rem suo periculo fore, si alter non fecerit, tunc enim promissor præcise obligatur, licet non ad factum, bene tamen ad interesse, *l.f. J. de V.O.* & quoniam difficilis est ejus probatio, quanti cujusque intersit, sæpe ad modicam summam reducitur. *l.fin. ff. de stipulat. Prætor.* Hinc cautelæ nomine est, pœnam hoc in casu stipulari. *§.19. J. de inut. stipulat.* Vinn. *ad §.20. J. dict. tit.*

Th. IV. Ad Objectum philanthropi omnia negotia tam ad mercaturam pertinentia quam ad alia adhuc referri possunt. *l.3. ff. de proxenet. l.f. C. eod.* Non enim tantum in emtionibus & venditionibus, commerciis, cambiis, aliisque contractibus licitis, verum etiam in sponsalibus, amicitiis conciliandis, atque interveniendis Assessoribus, philanthropum dari potest. *l.2. & 3. ff. l.f. C. de proxenet.* Similiter intercedit proxeneticum propter interpretationem aliarum linguarum, quando quis extra, vel in judicio vel coram commissariis, testium, aliorumque, alia quam vernacula lingua utentium, dicta interpretari debet. Dn. Brunnemann. *ad l.1. ff. de proxenet. n.2. p.720.* Præcipue vero in negotiis ad mercaturam spectantibus, sicuti olim, ita & hodie Interpretitium occurrere solet, in magnis vero & celebrioribus Europæ Emporiis non unicuivis hoc accipere liberum est, sed certis tantummodo personis sub certo & præscripto modo ac forma hoc permittitur. Just. Meier. *in C. J. A. th.8. in fin.*

Th. V. Licet etiam in sponsalibus dubium aliquod emergat, num philanthropum constitui queat, cum in hoc casu proxenetica ex numero sordidorum & prohibitorum censeantur, *l f. C. de sponsal. & proxenet.* & hoc non sine ratione, cum quilibet ex officio ad id naturaliter sit obligatus,

tus, ideoque inhoneſtum dicatur, eo nomine aliquid accipere, etiamſi uxoris condignæ nuptias conciliaverit. Chriſtin. *Volum 3. Deciſ. Cur. Belg. tit. 2. Deciſ. 124. & ad l. 5. C. de ſponſal. n. 49. & ſeqq.* Attamen hoc ſaltem procedit, ſi turpis lucri ergo, & non ob finem matrimonii hocce contingat, quam ob rem non ſimpliciter, ſed ſecundum quid philanthropi promiſſio ex numero prohibitorum habetur. Cujac. *lib XI. Obſ. cap. 18.* Perez. *ad dict. tit. de ſponſal. & proxenet. n. 20. & ſeqq.* Quare, ſi Javolenus promiſiſſet Sempronio philanthropum propter ſperatum & conciliandum matrimonium cum Mevia Caji vidua, Javolenus autem, impetrata conjuge, promiſſum denegaret, ac ſi Sempronius nihil adimpleviſſet, proxeneta novum maritum recte convenit de philanthropo, ita, vt & ad probandum illud, juramenti delatio locum habeat; unde recte Dn. Scabb. Lipſ. Menſ. Febr. 1691. ſequentem in modum pronunciarunt: Dieweil Bekl. auf die erhobene Klage geantwortet, und ſolcher nicht allenthalben geſtändig, ſo iſt deſſen principal über dasjenige, ſo er verneinet, ſein Gewiſſen, Wiſſenſchaft und Wohlbewuſt, dahin es ihn auf dieſen Fall geſtellet, nach vorgehenden Klrs. Eyd vor Gefehrde zu eröffnen ſchuldig; Er wollte denn daſſelbe mit Beweiß vertreten, oder, ſoviel die facta aliena betrifft, den Haupt-Eyd referiren, damit würde er in gehöriger Friſt billig zugelaſſen, ferner darauf zu beſchehen, was recht iſt. V. R. W. Ex eo apparet, etiam in ſponſalibus, philanthropi promiſſionem eſſe ex genere permiſſorum, *l f C de ſponſal* quemadmodum & in ſimili caſu præfati Dn. Scabb. Lipſ. noviſſime reſponderunt: daß Bekl. ſeines vorwendens ungeacht auf die erhobene Klage ſub pœna confeſſi & convicti ſich einzulaſſen, zu antworten, und den Krieg Rechtens zu befeſtigen ſchuldig. V. R. W.

Th. VI.

Th. VI. Dantur tamen quædam negotia, ubi philanthropi nomine vix aliquid exigi poteſt, uti contingit in mediatore ſacerdotii, *Novell. 123. cap. 2. ʃ. 1.* ibi enim, clericus ſiquid eo nomine acceperit, in ſimplo, laicus vero in duplo Eccleſiæ reſtituere tenetur *d. ʃ. 1.* ita etiam parentes & tutores pro conciliandis filiarum & pupillarum ſponſalibus nihil exigere poſſunt, Perez. *ad tit. C. de ſponſal. n. fin.* & datum, repetitur condictione ob turpem cauſam, cum ultro & ex officio teneantur filias & pupillas etiam digniſſimis viris elocare. Perez. *ad d. l.* Meier. *ad tit. ff. de proxenet. theſ. 10.*

Cap. IV.
De Forma.

Theſ. I.

Forma philanthropi alia eſt generica, alia ſpecifica. Ad illam refero conſenſum, tam Proxenetæ, quam etiam ejus, cujus negotium geritur, & mox inter præſentes, mox inter abſentes per epiſtolam & nuncium indicatur. *arg. l. fin. C. de ſponſal. l. 1. ʃ. fin. l. 2. & ſeqq. ff. de procurat.* Aliquando tamen proxeneticum certa forma & taxa conſtituitur, prout in quibusdam Emporiis moris eſt. Stracchа *de proxenet. P. 2. n. 9. & P. 4 n 33.*

Th. II. Forma ſpecifica philanthropi conſiſtit in operularum commendatione & præſtiti muneris aliqua remuneratione, Jacob Cujac. *lib. XI Obſ. c. 18.* & ſic differt (1) a mercede, quod illa locationem præſupponat, & præciſe (α) in pecunia, (β) numerata debeatur, *l. 1. & 9 ff. depoſ. ʃ. 2. J. de locat.* nec obſtat *l. 21. C. de locat.* quippe quæ de contractu innominato loqui videtur, Tabor. *in Diſput. de Admod.* ſecus eſt in philanthropo, quod in omni re, imo &

facto

facto consistere potest, quemadmodum supra in *thes. 1. cap. hujus 3.* diximus. (2) Differt a donatione, donatio enim nullas præsupponit in donatario operas, sed ex mera liberalitate provenit, *l. 29. ff. de donat.* philanthropha vero proxenetarum, nisi pro operulis, nulla sunt. *arg. l. 1. §. 10 ff. de extraord. cognit.* (3) Ab honorariis Advocatorum, Judicum, Professorum, Ministrorum Ecclesiæ, nec non Præceptorum, Medicorum, & Oeconomorum, quæ propter artem liberalem nullo pretio taxandam communicantur, *l. 6. & 9. C. de Profess. & Medic.* &, etiamsi effectus secutus non fuerit, recte exiguntur. vid. Cujac. *dict. loc.* Hinc putarem, si Advocatus vivus acceperit salarium integrum, ante causam finitam vero moriatur, neutiquam illud restitui debere ab ejus heredibus, *l. 1. §. 13. ff. de var. extraord. cognit.* secus videtur in philanthropo, ubi enim, causa non secuta, proxeneta vix illud exigere valebit, *l 52. ff. de condict. indeb. l. 1. §. 1. l. 7. ff. de condict. caus. dat. causa non secut.* licet enim proxeneta nudum præstet ministerium negotiis; intrinsecum tamen & substantiale est, ut ita se gerat, ne reprehendi queat, cum potissimum in eum finem adhibeatur, ut negotiis bonum exitum imponat. Beneven. Straccha *de proxenet. P. 1. n. 8. & 9.*

Th. III. Licet enim in negotiis conciliandis sæpe nullum promittatur proxeneticum, tamen, si conditio personæ hocce suadeat, illud exigere fas est, nam si de proxenetico non conventum, ad implorationem officii Judicis illud determinandum dicitur. *l. 1. ff. de proxenet.* ubi *B. Dn. Brunnem.*

Th. IV. Ad formam accidentalem referri potest, quod philanthropum constituatur vel pure absque die & conditione, *arg. §. 4. J. de V. O.* vel non pure, (1) sub con-

ditione, *d §. 4.* hæc autem si possibilis est, expectanda, donec existat, *arg. l. un. §. 7. ff. de caduc. toll.* Lauterb. *ad tit. ff. de pact. vers. accidentalia.* (2) sub die vel expresso vel tacito. *§. 3. J. de verb. obligat. l. 56 §. 4. ff. eod. l. 44. ff. de O. & A.* (3) sub modo, qui intelligitur per particulam *ut*, *l. 17. §. f. ff. de condit.* & hæc non suspendit philanthropum, *arg. l. 41. ff. de contrah. emt.* si tamen modus non adimpleatur, resolvitur negotium, quasi non secutum; *arg. l. 1. C. de donat. qua sub mod.* reperiturque, si datum est, condictione *d. l. 1.* Ritter. *de contract. cap. 7. §. 36. n. 37.* Lauterb. *ad tit. ff. de pact. in fin.*

Cap. V.

De Fine & Effectu.

Thes. I.

Finis est diversi generis, alius enim exerit se in contrahentibus, & tendit eo, ut negotium eo facilius ad perfectionem perveniat, vel citius contrahentem invenire queat, alius occurrit in proxeneta, ut proxeneticum accipiat, & lucrum pro opera sua aliquod capiat; quando autem gratis operulæ intercedunt, finis tendit ad studium adjuvandi homines promovendique eorum negotia.

Th. II. Effectus Philanthropi est diversus, alius enim exerit se in promisso, alius in soluto eo. Promissio obligationem producit tam respectu promittentis, quam respectu proxenetæ, tum respectu tertii. Quod promittentem attinet, obligatur is ad ejus præstationem, cum proxenetica jure licito petantur, *l. 1. ff. de proxenet.* modo proxenetæ b. f. in negotiis versati fuerint, Just. Meier. *ad tit. ff. de proxenet. thes. 18.* &, si philanthropum determinatum fuit, sic juxta conventionem promittens obstringitur, *arg. l. 1.*

§. 6.

§.6.ff.depos. quando vero nihil determinatum est, tunc vel ex moribus, vel ex boni viri arbitrio proxeneticum pendendum venit. *arg. l.1. ff. de proxenet.*

Th. III. Obligatur præterea promittens tertio, cum quo contractus intercedit, licet proxeneta fines mandati excesserit, quamvis enim alias mandans hoc in casu non cum effectu obstringatur, *§.8. J. mandat. l.12. C.eod. l.5. ff. d.t.* hoc tamen secus est, qui proxenetam mittit, ille enim, qui cum eo contraxit, non proxenetæ sed mittentis fidem secutus videtur, qui inde etiam factum ipsius præstare obstrictus est. *arg.l.2.ff. de proxenet. l.5.§.9 ff. de instit. action.* Hinc si aliquando proxeneta accepisset Instrumentum debiti de 800. thaleris, ut id pignori obliget, accipiatque 40. thaleros mutuo, proxeneta vero accepit 90, committens obligatur tertio ad exsolvendos 90. thaleros, non obstante eo, quod proxeneta fines mandati excesserit, nam qui proxenetæ opera utitur, factum ejus præstare tenetur, cum sit in culpa, quod mores illius non rite exploraverit. Joh. Philipp *lib.3. Eccles. 86. n.9. & seqq.* Dn. Brunnem. *ad l.2. ff. de proxenet. n. 1. & 3.* Carpzov. *P. 2. Decis. 130.* & ita Dn. Scabb. Lips. Mens. Octobr. 1647. ad requisitionem Tobiæ Singers zu Freyberg pronunciarunt: Hat Titius der Semproniæ einer öffentlichen Mäcklerin oder Drödel-Frau, welche manchmal Gold und Silber grossen Werths andern Leuthen, jedoch ohne Benennung des Debitoris zu versetzen pfleget, eine Schuld-Verschreibung über 800. fl. so auf ihn als Creditorem gerichtet, dergestalt übergeben, daß sie ihme 40. fl. auf eine gewisse Zeit verborgen, und dargegen solche Verschreibung unterpfändlich versetzen solte, Sempronia aber hat hierauf bey der Cornelia 90. fl. erborget, und dem Titio mehr nicht, als die begehrten 40. fl. überbracht, das übrige aber vor sich behalten,

welches so wohl Titio als Corneliæ unwissend gewesen. Nach diesen ist Sempronia weggekommen, dahero nunmehro Cornelia die 90. fl. von Titio vor voll fordert, und bezahlet seyn will. Ob nun wohl Titius vorwendet, daß Er der Semproniæ mehr nicht als 40. fl. zuerborgen anbefohlen, und empfangen, dieweil er aber dennoch die Semproniam, derer Gelegenheit und Zustandes sich zuförderst zuerkundigen ihn obgelegen, abgeschickt, und dahero Ursache gegeben, daß die Cornelia derselben getrauet, auch in keiner Abrede nunmehro ist, das die Sempronia 90. fl. aufgenommen; so ist Titius der Corneliæ die 90. fl. völlig wieder zubezahlen schuldig. V. R. W. Interim mandans non impeditur ex dolo proxenetam convenire, *l. 2. ff. de proxenet.* ad hoc, ut respondeat de excessu mandati, restituatque omne illud, quod inde accepit. *§. 8. J. mandat.* Dn. Brunnem. *ad d. l 2.* Carpz. *dict. Decis. 130. n. 10. & seqq.* Hinc priori responso sequentia adjecta reperiuntur: Es ist ihm aber dem Titio der übrigen 50. fl. halber an der Sempronia sich wieder zuerholen unbenommen. V. R. W.

Th. IV. Proxeneta vicissim ad varia obstringitur, quanquam enim proxenetæ regulariter non teneantur, nec obligentur, licet negotium exoptatum finem non attigerit. *l. 2. ff. de proxen. arg. l. 10 §. 7. ff. mandat.* nam eo animo hoc factum non præsumitur, cum quasi consilium videatur, quod obligatorium haud est, *§. 6. J. mandat.* quia cuique liberum fuit apud se explorare, an expediat sibi consilium, *l. 2. § f. ff. mandat. & d. §. 6. l. 1. §. 1. ff si mens. fals. mod. dix.* nec movet in contrarium, quod honorarium acceperint, & utilitas aliqua ad eos pervenerit, in quibus negotiis ad culpæ levis præstationem eos teneri Dd. communiter statuunt; *arg. l. 5. §. 2 ff. commodat.* sed ad hoc reponendum, quod ex ipso negotio nihil ad eos accedat, sed tantum ob ministerium

in

in negotio tractando & perficiendo adhibitum, Just. Meier. *in d t. de proxenet. th. XI. n. 3.* multo minus obligantur nuptiarum conciliatores, si virginem, quam sibi matrimonio jungi alter desideravit, formosam, bonam, juvenem, divitem nobilemque esse, quamvis falso laudaverint, arg. *l. 19 pr. ff. de ædilit. Edict.* sibi enim imputare debet, qui ejusmodi hominibus fidem adhibet, quos scire debebat, callidis machinationibus atque consiliis cuncta affirmare & laudare. Just. Meier. *d. l. th. XI.*

Th. V. Verum hæc ita limitanda sunt, si proxeneta dolo malo aut calliditate, vel culpa lata negotiantes ad contrahendum induxerit, *l. 2. ff. de proxenet.* puta, si sciret, fœminam esse infectam, aut corruptam, quam tamen pro sana & virgine obtrudit, & laudavit, licet enim conjugium postea consummatum non rescindatur, tamen ex dolo vel lata culpa obstringitur proxeneta, si manifesta fraude usus sit, *l. 2. ff. de proxenet.* Covarruv. *de matrim. P. 2. Cap 3. §. 7. n. 5.* Anton. Perez. *ad tit. C. de sponsal. n. 21.* Idem est, si quem facultatibus lapsum, idoneum esse affirmaverit, vel alio modo in negotiis sibi commissis, fraudulenter versatus fuerit, Meier. *d. l. th. 12.* quo ipso non dubitandum, quin obstringatur ex Lege Cornelia de fals. *l. 1. §. 4. ff. ad L. Corn. de fals. l. 23. C. eod.* nam hi omnibus inductionibus, superinductionibus, aliaque suspicione carere debent. Straccha *de mercat. P. 2. n. 63. & de Proxenet. P. 3. num. 40.* Hinc obligantur, si fraudulenta consilia mercatoribus, jam decoctoribus in perniciem creditorum dent, ut in eorum fraudem rationes corrumpant, adulterent, turbent, aut intricent, arg. *l. 1. §. f. de serv. corrupt. l. 21. ff. de pecul. l. 3. §. 1. ff. de eo per quem fact. est, quo min. in jud. sist. l. 4. §. 2. ff. de noxal. action.* Hinc proxeneta in dolo esse præsumitur, si nomen inidoneum

pro idoneo laudavit, & insimul philanthropum accepit. *d. l.* Similiter affirmans aliquid pro firmo, quod infirmum reperitur, quia facilis esse non debuit ad temerariam assertionem seu indicationem, Benevenut. Stracch. *de proxen. P. 3. n. 14.* ideoque pararios non tantum teneri ad accepta restituenda, sed & quod actoris interest, eum deceptum non esse, Stracch. *P. 3. n. 31. & seqq.* Quid vero si plures proxenetæ intervenerint in negotio contrahendo, & dolose egerint? Tunc adversus singulos in solidum agi potest, sed altero convento, si satisfecerit, in alterum actiones cessant, *l. 3. in pr. ff si mens. fals. mod. dix. l 10. C. de procurat.* Stracch. *P. 3. n. 25.* tendit enim hocce ad interesse privatum, quod multiplicari non solet, nec debet; secus esset, quando ad pœnam procedimus, de qua in *thesi* proxima.

Th. VI. Similiter obligantur pararii ex negotiis illicitis, si forte intercesserint. *Novell. 134. c. 10. l. 37 §. 1. ff. de minor.* Tunc enim ut criminum auctores obligantur, pœnisque debitis involvuntur, *l. 7. ff. ad L. Pompej. de parricid. l. un. vers. pœnas C. de rapt. virg. l. 50. §. 1. & seqq. ff. de furt.* quamvis enim invicem non obligentur, *§. 7. J. mandat.* pœnas tamen legibus determinatas non immerito luunt, Meier *d. l. th. 13.* & unius præstatio ceteros non liberat, quia unusquisque puniri & integram pœnam solvere debet. arg. *l. 3. & 11. ff. de furt.*

Th. VII. Circa effectus quoque prætereunda non est quæstio, num proxeneta in negotiis componendis testis idoneus esse possit? pro hac decidenda, videndum, an proxeneta adhibitus fuerit in negotiis licitis an in illicitis, in illis iterum animadvertendum, an sint jurati & approbati a magistratu, an vero sponte ad hoc munus subeundum accesserint. Priori casu omnino validum est eorum testimonium.

Just.

Just. Meier. *ad tit. ff. de proxenet. th. 17.* Posteriori casu subdistinguitur, an consentientibus partibus ad testimonium dicendum vocati sint, an vero minus; si uterque consentiat contrahentium, inviti ad testimonium perhibendum compelli possunt; *Novell. 90. cap. 8.* si vero partes dissentiant, iterum animadvertendum, an ab utraque parte rejiciatur proxeneta, an ab altera parte tantum; si prius, plane non admittitur, *dict. Nov. 90. cap. 8.* si vero ab uno saltem producatur, dissentiente altera parte, ob præsumtionem & spem lucri a testimonio repellitur, & non est testis omni exceptione major, quod in tantum verum est, licet mediator sit sine salario. Card. Tusch. *in Conclus. pract. Tom. 6. Conclus. 954. vers. proxenetæ.* Dn. B. Joh. Brunnem. *ad Wesenb. tit. ff. de proxen. quæst. 3.* Quod tamen limitatur (1) si ab initio non contradicente adversario, testimonium dixerit, merito nunc ab altera parte recte quoque ille producitur, (2) si ad probationem matrimonii vocentur, ibi enim affectionis nulla habenda est ratio, cum & parentum testimonium hoc casu non rejiciatur. *cap. 22. X. de testib.* Wesenb. *in paratit. ff. de proxenet. n. 1.* (3) in rebus perfectionem aut explicationem negotii non concernentibus, ibi enim præsumptio ob cessans commodum cessare dicitur. Meier. *d. l. n. 1 seqq.* Sin vero in negotiis illicitis producantur proxenetæ, illi regulariter a testimonio repelluntur, præsertim si philanthropum expectent, *arg. l. 10. ff. & C. de testib.* habentur enim pro sociis criminum, *l. 11. C. de testib.* & videntur magis ad utilitatem & commodum suum respicere, quam veritatis testimonium edere. Mejer *d. l.* nisi (1) in crimine Simoniæ producantur, quando scil. non criminaliter sed civiliter agatur, nec ullum commodum expectent. *cap. 1. de testib. in 6to,* (2) in contractibus usurariis ob odium fœneratorum,

torum, & (3) in crimine hæreſeos. Meier. *dict. loc. in fin.*

Th. VIII. Supereſt de obligatione tertii, ſi ſc. proxeneta ad inſtantiam alicujus cum eodem contraxerit, & non dubitandum, quin ille per proxenetam alteri obligetur, dummodo proxenata dicat, ſe eſſe negotii cauſa ab aliquo ablegatum, quantumvis nomen ipſius ab initio non exprimat, Juſt. Meier *ad tit. ff. de proxenet. ʃ 18.* ut ſic magis ablegans contraxiſſe per alium videatur, *cap. 6. de R. J. in 6to.* (alias enim, ſi ſuo nomine pararius cum tertio contrahit, non aliter mandans tertium convenire poteſt, niſi ceſſis a proxeneta actionibus, *arg.* eorum quæ habet Hahn. *ad tit. ff. de inſtit. action. ʃ. ſi inſtitor. in fin.*) Quemadmodum vero qui proxenetam miſit, tertio obligatur, ita quoque hic tertius, ex geſtis cum proxeneta, mittenti ſeſe obſtringit, unde recte inferimus, ſi e. gr. proxeneta pro conciliandis nuptiis ad parentes miſſus, reſponſum ab his tulit non negativum, hi non poſſunt poſtea revocare conſenſum, quia quod ſemel placuit, amplius diſplicere non debet. David Mevius *in Deciſ. P. 9. Dec. 198. & ſeq.*

Th. IX. Huc usque de promiſſo philanthropo dicta ſufficiant, reſtat effectus ejusdem ſoluti, hoc ergo ſi per traditionem in proxenetam translatum ſit, & tradens fuerit dominus, procul dubio transfertur in accipientem ejus dominium, *ʃ. 40. J. de R. D. l. 9. ʃ. 30. l. 31. ff. de acq. rer. dom. d. l. 20. C. de pact.* Joh. Schneid. *ad d. ʃ. 40. J. de R. D.* modo tradens habeat voluntatem liberamque bonorum adminiſtrationem, *l. 9. de auctor. tutor. l. 6. ff. de V. O.* ſi tamen tradens dominus haud fuerit, non quidem dominium acquiritur, cum nemo plus juris in alterum transferre poſſit, quam ipſe habeat, *d. ʃ. 40.* actus tamen propterea non ſtatim nullus eſt, ſed accipiens conſtituitur in conditione uſucapiendi,

l. 46.

l. 46. ff. de usurpat. & usucap. modo reliqua usucapionis requisita concurrant. Si vero proxeneta sit filiusfamilias, & hac occasione philanthropum ad eum adveniat, hoc acquiritur patri, quoad usumfructum, filio vero, quoad proprietatem, *§. 1. J. per quas pers. cuique acquir. l. 6. pr. C. d. bon. quæ liber.*

Th. X. Nunc se sistit ipsa actio ex proxeneticis competens, quæ iterum ex præmissis non est unius generis, & probe respiciendum tam ad personas, quam ad actionum genus. Promittens enim agit vel ad implendum negotium, vel ad restituendum illud, quod dedit. Priori casu potest esse actio ex mandato, quæ est personalis, bonæ fidei, rei persecutoria, quæ datur committenti adversus proxenetam, *l. 12. & 49. ff. de O. & A.* ad hoc ut adimpleat negotium, aut interesse præstet, *l. 5. §. 1. l. 6. §. 1. l. 8. §. 6. l. 27. §. 2. ff. l. 16. C. Mandat.* & ad restituendum omne illud, quod ratione negotii accepit. *l. 10. §. 2. l. 20. pr. ff. eod.* v. g. P. P. Pamphilus erscheinet, und saget zu Anbringung seiner Klage kürtzlich, welcher gestalt er Mevio einen allhiesigen Mäckler aufgetragen, gegen ein Quart pro Cent. ihme einen Wechsel auf 10000. Thaler nach Amsterdam zuverschaffen. Ob nun wohl Beklagter solches auszurichten über sich genommen, so ist er doch diesen nicht nach kommen, wann aber Klägern hieran mercklich gelegen, als ist er wieder denselben gegenwärtige Klage zu erheben veranlasset, fordert hierauf von Beklagten Antwort, und nach deren Erfolg bittet Er zuerkennen, daß Beklagter Klägern den libellirten Wechsel nach Amsterdam zu verschaffen, auch alle dißfalls verursachte Schaden und Unko-

lanthropum, sed negotium ad finem non perduxit, nec amplius illud peragere valet? quo casu dubium non est, quod committens repetat, quod dedit, & quidem actione personali, seu condictione causa data, causa non secuta, ex quasi contractu proveniente, Lauterb. *ad tit. ff. de condict. caus. dat.* qua id, quod ob negotium futurum in proxeneticam translatum est, negotio non secuto, sine tamen usuris, repetitur, *l. 1. §. 1. l. 7. §. 1. ff. de condict. caus. dat. l. 52. ff. de condict. indeb.* quod maxime procedit, si propter nuptias hoc datum reperiatur, matrimonium vero secutum haud fuerit. *arg. l. 6. l. pen. ff. l. 1. C. d. tit. ubi* Lauterb. *v. ob causam.* v. gr. P. P. Sempronius erscheinet, und saget klagend-fürßlich welcher gestalt Mevia 50. Ducaten von ihm empfangen, und dargegen versprochen, Unterhändlerin zu seyn, daß Julia ihn heyrathen solle. Nachdem aber Beklagte dasselbe nicht leisten mögen, indem Julia sich nunmehro an Hermogenianum versprochen, gleichwohl Sie die 50. Ducaten behalten, und nicht wieder geben will; Als ist er zuklagen veranlasset, fordert auch von Beklagtin richtige Antwort, und nach deren Erfolg bittet Er zuerkennen, daß Beklagte die libellirten 50. Ducaten, nebst den Interesse moræ und allen verursachten Schäden und Unkosten Klägern zu erstatten schuldig.

Th. XII. Potest & proxeneta, si callide & dolose in negotiis versatus fuerit, actione de dolo conveniri, *l. 2 ff. de proxenet.* quæ est personalis, prætoria, arbitraria, famosa, subsidiaria, *l. 14. l. 17. l. 18. l. 1. §. 1. l. 4. ff. de dol. mal.* quæ datur deceptis, contra pararios decipientes, ad damni dati restitutionem, *dd. ll. jung. l. 1. l. 13. ff. de dol. mal.* modo læsio sit enormis, *l. 7. 9. 10 ff. dict. tit.* unde actor exprimere debet, in quo læsus est, *l. 16. ff. eod.* & intra biennium hæc actio instituatur, *l. f. C. de dol. mal.* litis contestatione tamen hæc

per

perpetuatur. *d. l. f.* Verum actio in factum, quæ subsidiaria & non famosa est, perpetuo datur, contra eos, qui dolum commiserunt, etiam contra eorum hæredes. *l. 28. & 29. ff. de dol. mal.* ubi Georg. Adam Struv. *Exercit. 8. thes. 41.*

Th. XIII. Sed si proxeneta in negotiis conciliandis cum effectu versatus fuerit, eum philanthropum promissum omnino exigere posse, *l. 1. & 2. ff. de proxen.* docet, quæ autem actio ipsi detur? in præsenti inquirendum; & hæc quæstio cum distinctione dicidenda venit, aut enim promissum est a partibus, aut non. Priori casu iterum videndum, an stipulatione, an vero ex libera voluntate alterius pollicitatione vel pacto sit promissum; si stipulatio intercessit, dispiciendum, an certum, an incertum in stipulationem sit deductum; illo casu condictio certi, hoc casu vero actio ex stipulatu competit ad petendum proxeneticum, *pr. J. de V. O. l. 24. ff. de reb. credit.* Magnif. Dn. Schwend. ad Eckolt. *ad tit. ff. de proxenet. §. 1. v. prætoria*, pacto vero intercedente, agitur præscriptis verbis. Dn. Schwend. *dict. loc.* Nam hoc loco non est nuda conventio, ut quis dicat, ex pacto non oriri actionem, *l. 13. C. de pact. l. 7. §. 5. ff. eod.* sed habet in se aliquod negotium civile, ex quo actio oriri potest, quæ ex contractu innominato, & quidem facio ut des resultat, *l. 15. ff. de præscr. verb.* nulla vero a partibus præcedente certa determinatione, promissum honorarium extra ordinem petitur, *l. 1. & f. ff. de proxenet.* quod etiam locum habet, si nulla promissio inter-

ſtitutum eſt, peti ſolet. Juſt. Meier. *ad tit. ff. de proxenet. theſ. 15. in fin.* Extra hunc caſum, quantum peti poſſit, arbitrio judicis relinquitur, qui quantitatem juxta modum negotii & operulæ qua functi ſunt, æſtimabit, *l. 3 ff. de proxenet.* præcipue ſi proxeneta ſordide & ultra modum aliquod philanthropum petit, Judex merito ex negotii natura, pro labore, modum conſtituit, ne pars nimium lædatur, quemadmodum hodie Advocatorum labores etiam in judiciis ſolent moderari; Dn. Brunnemann. *ad l. f. ff. de proxenet.* in nuptiis vero certus eſt ſalarii modus conſtitutus, *l. f. C. de ſponſal.* quamvis enim melius ſit, hac vice a conciliatoribus nihil accipi, ſi vero promiſſum quid ſit, permittitur quidem exigere, modo non exceſſive fiat. Cujac. *in obſervat. Lib. XI cap. 18.* Hinc actio pro philanthropo conſequendo eſt perſonalis, quæ datur proxenetæ, adverſus eos, qui hoc promiſerunt, ad conſequendum id, quod promiſſum, aut quod bonum aut æquum eſt. *l. 3. ff. de proxenet. l. 1. §. 10. ff. de extraord. cognit.* Exempli loco poteſt formari Libellus:

PP. Sempronius ſaget zu Anbringung ſeiner Klage kürtzlich, welchergeſtalt Javolenus Kläger zu unterſchiedenen mahlen ſchrifftlich und mündlich angelegen, ihm zu einer profitablen Heyrath zuverhelfen, darvor er ihm nicht nur 100. Reichsthaler ſondern auch noch ein Ehren-Kleid zugeben verſprochen. Ob nun wohl Kläger ſich hierauf an Mæviam Caji hinterlaſſene Wittwe, ſo ein ziemliches Vermögen hat, geworffen, und Beklagten bey derſelben recommendiret, auch Zutritt verſchaffet, ſowohl mit ſeiner interpoſition zuwege gebracht, daß Beklagter gedachte Wittwe geheyrathet, ſo hat doch hernach derſelbe ſeinen Verſprechen, alles gütlichen Erinnerns ungeachtet, nicht nachkommen wollen, dannenhero er zu klagen

gen bewogen worden, fordert demnach von Beklagten Antwort, und nach deren Erfolg bittet er zuerkennen, daß er die libellirten 100. Thaler samt den Ehren-Kleide, zu bezahlen, auch die verursachten Schäden und Unkosten Klägern zuerstatten schuldig, gestalt er denn das mildrichterliche Amt pro larga juris & justitiæ administratione hierüber, oder was sonsten gebeten werden sollen, dienstschuldigst imploriret.

Salvo jure quocunque.

Th. XIV. Postquam autem traditio philanthropi intercessit, dictum est Thes. IX quod inde proxenetæ acquiratur dominium, vel usucapiendi conditio, hinc certum est, quod si tertius possideat, proxenetæ competere actionem realem & quidem vel ex vero dominio, Rei vindicationem, vel ex ficto, Publicianam in rem actionem. Est autem Rei vindicatio, actio realis, civilis, arbitraria, quæ datur domino, *l. 13. pr. ff. l. 15 C. de rei vindicat.* contra possessorem, *l. 36. pr. l. f. ff eod.* ad hoc, ut pro domino declaretur, & res cum accessione & fructibus restituatur. *§. 2. J. de offic. judic. l. 10. & seqq. ff. de Rei vindicat.* Lauterbach. *ad tit. ff. de rei vind.* Publiciana vero est actio realis, Prætoria, arbitraria, *§. 4. J. de action. l. 7. §. 6. ff. de public. in rem action.* quæ datur ei, qui b. f. ex titulo ad acquirendum dominium habili antea possedit, *d. §. 4 l. 3. §. 1. l. 4. & seqq. ff. de publ. in rem action.* nunc autem rem ante usucapionem completam amisit, *d. §. 4* contra detentorem, qui debilius jus in re illa habet, *dd. ll* ad hoc, ut res cum fructibus restituatur, ac si res usucapta fuisset. *d. §. 4. l. 1. f. ff. de publ. in rem action.* Quibus addendum, quod m. f. superveniens non impediat hanc actionem *l. 7. §. 12 & 14. ff. de public. In rem action. l. 18*

verſ. cauſa efficiens num. 3. in fin. Nec obſtat *capit. fin. X. de præſcript.* ubi b. f. in uſucapione ſemper requiritur, reſpondeo enim, loqui ibidem textum non de hac noſtra publiciana actione, ſed de uſucapione, correctoria vero extendenda non ſunt ad caſum non expreſſum, *arg. l. 1. ſ. 20. ff. de exercit. action.* nam Publiciana non adeo odioſa, uti uſucapio, nihil enim domino aufert, ſed contra eum tantum competit, qui minus juris habet, quam actor. *l. f. ff. de publ. in rem action.* ubi Eck. *ſ. 1. n. 3.*

Th. XV. Ad effectum quoque pertinet pœna conciliatoribus ob negotium illicitum imponenda, ſi enim hi miniſtri extiterint promovendi adulterii aut ſtupri, *Novell. 134. cap. 10. in pr. l 37. ſ. 1. ff. de minor.* parricidii, *l. 7. ff. ad L. Pompej. de parricid.* aliorumque delictorum tam publicorum, quam privatorum, dubitandum nullatenus, quin omnes æque ac criminum auctores obligentur, pœnasque legibus ordinatas incurrant. Juſt. Meier. *de proxenet. th. 13.* Hinc puniuntur quoque ii, qui mediatores ſacerdotiorum extiterunt, non enim tantum ipſi Pſeudo-ſacerdotes, qui ſine legitima vocatione ovile Domini ingrediuntur, ſed & mediatores & proxenetæ puniuntur, *cap. ſi quis Epiſcopus cauſ. 1. quæſt. 1.* Jacob. Menoch. *de arbitrar. judic. quæſt. Lib. 2. caſ. 411.* quæ pœna, ſicuti in Simonia eſt varii generis, *cap. fin. cauſ. 1. qu 3. & tot. tit. X. de Simon.* ubi Sacerdos privatur non ſolum gradu Eccleſiaſtico, excommunicatur & banno Eccleſiæ, ac infamia notatur, ſed & arbitrarie coërcetur, vid. Excell. Dn. Frid. Philippi, Patronus meus Hoſpes ac Doctor ætatem colendus *in Synopſ. ſua Inſt. Juſtin. Lib 4. tit. fin. p. m. 329.* ita & proxeneta hac vice pœnam arbitrariam haud effugiet, de qua ſupra *theſ. 6. cap. 3.* videre licet.

CAP.

Cap. VI.
De Contrariis & Affinibus.

Thes. I.

Nunc tandem consideranda veniunt contraria & affinia. Contrariatur autem philanthropo, si nihil promissum, nec natura negotii aliquid exigere permittit, prout supra in *thes. 6. cap 5.* dictum est; similiter, si negotium ad effectum non deducitur, aut dolo egerit proxeneta, vid. supra *thes. 5. & 7. cap. 5.* sicut quoque, si imperite & negligenter officium præstitum peregerit, vel eidem tempestive renunciaverit, nec partium intersit, officium semel susceptum ad finem perduci. *l. 22. §. f. ff. mandat. l. 27. §. 2. ff. eod.* Num autem morte proxenetarum vel partium, petitio philanthropi cesset, adhuc investigandum restat; & res distinctione decidenda venit, aut enim conciliatio ipsius negotii in arbitrium pararii simul posita est, aut vero utriusque partium consensui contractus reservatus. Illo casu, morte pararii omnino exspirat totum negotium *arg. l. 4. ff. locat.* nec proxeneticum heredes ejus exigere valebunt, si ille ad effectum non deduxit negotium, Wesenb. *in paratit. ff. de procurat. n. 11.* hoc casu, si unus contrahentium ante perfectum contractum moriatur, cessat quoque philanthropi exactio, cum dissolvatur negotium, *arg. §. 10. Instit. mandat.* utilitatis tamen causa receptum est, si eo mortuo, proxeneta ignoraverit, mandantem decessisse, & ita executus fuerit negotium, tunc posse proxenetam con-

norarium Advocatorum, eorumque, qui propter artis excellentiam aliquid exigere solent. *arg. l. 1. pen. ff. si mens. fals. mod. dix.* (2) Honorarium in mandato *l. 6. pr. ff. mandat.* licet enim merces in eo constitui nequeat, *§. f. J. l. 1. §. f. ff. mandat.* honorarium tamen non impedit, quo minus contractus dicatur gratuitus. *d. l. 6. l. 1. §. 4 ff. mandat.* (3) Salarium Medicorum, seu sostrum, quod iis pro operibus penditur, *l. 6. l. 9. C. de profess. & medic.* & quamvis (4) Merces in locatione hic possit considerari pro affini, maxime tamen differt ab eodem, cum ibidem certa opera est præstanda, æstimari solita, quod hic deficit; qui enim philanthropi nomine aliquid accepit, nec ex locato conducto erit obligatus. *l. 2. ff. de proxenet.* Et hæc sunt L. B. quæ hac vice brevitatis studio de philanthropo ventilare placuere, plura addere non lubet, interim hæcce levia serena fronte aspicias, dextereque de iis judices, est quod obnixe rogo.

SOLI DEO GLORIA.

